

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (veľká komora)

z 19. septembra 2006 *

Vo veci C-506/04,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Cour administrative (Luxembursko) zo 7. decembra 2004 a doručený Súdnemu dvoru 9. decembra 2004, ktorý súvisí s konaním:

Graham J. Wilson

proti

Ordre des Avocats du Barreau de Luxembourg,

SÚDNY DVOR (veľká komora),

v zložení: predseda V. Skouris, predsedovia komôr P. Jann, C. W. A. Timmermans a A. Rosas, sudcovia J.-P. Puissochet, R. Schintgen, K. Lenaerts (spravodajca), E. Juhász, E. Levits, A. Ó Caoimh a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: francúzština.

generálna advokátka: C. Stix-Hackl,
tajomník: K. Sztranc-Sławiczek, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 14. marca 2006,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- pán Wilson, v zastúpení: L. Lorang, advokát, C. Vajda, QC, a V. Sloane, barrister,
- Ordre des Avocats du Barreau de Luxembourg, v zastúpení: C. Ossola a C. Kaufhold, advokáti,
- luxemburská vláda, v zastúpení: S. Schreiner, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci L. Dupong, advokát,
- francúzska vláda, v zastúpení: C. Bergeot-Nunes a G. de Bergues, splnomocnení zástupcovia,
- talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci A. Cingolo, avvocato dello Stato,

- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: R. Caudwell, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci M. Demetriou, barrister,

- Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: A. Bordes a H. Støvlbæk, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálnej advokátky na pojednávaní 11. mája 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

- ¹ Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/5/ES zo 16. februára 1998 o uľahčení trvalého výkonu právnického povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia (Ú. v. ES L 77, s. 36; Mim. vyd. 06/003, s. 83).

- ² Tento návrh bol podaný v rámci sporu, ktorý vznikol z dôvodu, že Conseil de l'Ordre des Avocats du Barreau de Luxembourg (Rada Advokátskej komory v Luxemburgu, ďalej len „rada advokátskej komory“) zamietla zapísať pána Wilsona, štátneho príslušníka Spojeného kráľovstva, do registra Advokátskej komory v Luxemburgu.

Právny rámec

Smernica 98/5

- 3 Podľa článku 2 prvého odseku smernice 98/5:

„Každý právnik [advokát — *neoficiálny preklad*] je oprávnený trvale vykonávať na základe profesijného titulu domovskej krajiny v ktoromkoľvek členskom štáte činnosti uvedené v článku 5.“

- 4 Článok 3 smernice 98/5 nazvaný „Registrácia na príslušnom orgáne“ stanovuje:

„1. Právnik [Advokát — *neoficiálny preklad*], ktorý chce vykonávať činnosť v inom členskom štáte ako je ten, v ktorom nadobudol svoju profesijnú kvalifikáciu, sa zaregistruje na príslušnom orgáne v danom štáte.

2. Príslušný orgán v hostiteľskom členskom štáte zaregistruje právnicka [advokáta — *neoficiálny preklad*] po predložení osvedčenia, ktoré potvrdzuje jeho registráciu na príslušnom orgáne v jeho domovskom členskom štáte. Orgán môže vyžadovať, aby tento doklad nebol starší ako tri mesiace, ak je predložený príslušným orgánom domovského členského štátu. Orgán o registrácii informuje príslušný orgán v domovskom členskom štáte.

...“

5 Článok 5 smernice 98/5 nazvaný „Oblasť činnosti“ stanovuje:

„1. Pokiaľ v odseku 2 a 3 nie je ustanovené inak, právnik [advokát — *neoficiálny preklad*], ktorý vykonáva činnosť na základe profesijného titulu svojej domovskej krajiny, vykonáva tie isté činnosti ako právnik [advokát — *neoficiálny preklad*], ktorý vykonáva činnosť na základe príslušného profesijného titulu, ktorý sa používa v hostiteľskom členskom štáte, okrem iného dáva [právne — *neoficiálny preklad*] rady, ktoré sa týkajú práva jeho domovského členského štátu, práva spoločenstva, medzinárodného práva a práva hostiteľského členského štátu. V každom prípade sa uplatňujú procesné pravidlá platné na vnútroštátnych súdoch.

2. Členské štáty, na ktorých území existuje predpísaná kategória autorizovaných právnikov [advokátov — *neoficiálny preklad*], ktorí pripravujú zmluvy oprávňujúce spravovať majetok zosnulých a zakladať a prevádzať pozemkové práva, ktorých príprava je v iných členských štátoch výhradne rezervovaná pre iné profesie ako pre právnikov [advokátov — *neoficiálny preklad*], môžu z týchto činností vylúčiť právnikov [advokátov — *neoficiálny preklad*], ktorí vykonávajú činnosť na základe profesijného titulu domovskej krajiny udeleného v niektorom z týchto členských štátov.

3. Pri vykonávaní činnosti spojenej so zastupovaním alebo obhajobou klienta v konaní pred súdom a pokiaľ právne predpisy hostiteľského členského štátu vyhradzuje vykonávanie týchto činností právnikom [advokátom — *neoficiálny preklad*], ktorí vykonávajú povolanie na základe profesijného titulu tohto štátu, môže hostiteľský štát žiadať, aby právnici [advokáti — *neoficiálny preklad*], ktorí vykonávajú povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny, spolupracovali s právnikom [advokátom — *neoficiálny preklad*], ktorý pôsobí pred daným súdnym orgánom a ktorý bude v prípade potreby zodpovedný tomuto orgánu, prípadne s ,avoué', ktorý tam pôsobí.

Na účely zabezpečenia plynulej činnosti súdneho systému však môžu členské štáty stanoviť osobitné pravidlá pre prístup na najvyšší súd, ako napríklad využívanie služieb právnikov [advokátov — *neoficiálny preklad*] špecialistov.“

6 Článok 9 smernice 98/5 nazvaný „Odôvodnenie a opravné prostriedky“ stanovuje:

„V rozhodnutí o zamietnutí registrácie podľa článku 3 alebo o zrušení takejto registrácie a v rozhodnutiach o uložení disciplinárnych opatrení sa musia uvádzať dôvody, ktoré k nim viedli.

Proti týmto rozhodnutiam je možné podať opravný prostriedok na súdny orgán v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho právneho poriadku.“

7 Článok 10 smernice 98/5 nazvaný „Rovnocenné zaobchádzanie ako s právnikom [advokátom — *neoficiálny preklad*] hostiteľského členského štátu“ obsahuje tieto ustanovenia:

„1. Právnikovi [Advokátovi — *neoficiálny preklad*], ktorý vykonáva povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny, ktorý účinne a pravidelne vykonáva činnosť v oblasti práva, vrátane práva Európskeho spoločenstva, v hostiteľskom členskom štáte... aspoň tri roky, sa na účely získania profesijného právnického titulu v hostiteľskom členskom štáte udelí výnimka zo splnenia podmienok stanovených v článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48/EHS [Rady z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES L 19, 1989, s. 16; Mim. vyd. 05/001, s. 337)]. Účinné a pravidelné vykonávanie činností znamená skutočné vykonávanie činnosti bez akéhokoľvek prerušenia, s výnimkou prerušenia, ktoré vyplýva z udalostí každodenného života.

...

3. Právnik [Advokát — *neoficiálny preklad*], ktorý vykonáva povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny, ktorý účinne a pravidelne vykonával profesijnú činnosť aspoň 3 roky, ale v oblasti práva daného členského štátu pôsobí iba kratší čas, môže byť príslušným orgánom daného štátu prijatý do právnického [advokátskeho — *neoficiálny preklad*] stavu v hostiteľskom členskom štáte a môže získať právo vykonávať ho na základe profesijného titulu, ktorý zodpovedá jeho povolaniu v danom členskom štáte bez toho, aby musel splniť podmienky stanovené v článku 4 ods. 1 písm. b) smernice 89/48..., a to za týchto podmienok a v súlade s týmto postupom:

- a) Príslušný orgán hostiteľského členského štátu zohľadní účinnú a pravidelnú činnosť vykonávanú počas uvedeného obdobia, všetky vedomosti a odbornú prax v oblasti práva hostiteľského členského štátu a každú účasť na prednáškach alebo seminároch o právnom systéme hostiteľského členského štátu, vrátane predpisov pre výkon povolania [a profesionálnej etiky — *neoficiálny preklad*].

...“

Vnútroštátne právo

- ⁸ Podľa článku 5 zákona z 10. augusta 1991 týkajúceho sa advokátskeho povolania (*Mémorial A* 1991, s. 1110, ďalej len „zákon z 10. augusta 1991“):

„Nik nemôže vykonávať povolanie advokáta, ak nebol zapísaný do registra advokátskej komory zriadenej v Luxemburskom veľkoveľkoveľvodstve.“

9 Článok 6 zákona z 10. augusta 1991 stanovuje:

„1. Do registra sa zapíše ten, kto:

a) predloží príslušné potvrdenie o bezúhonnosti;

b) doloží splnenie podmienok prijatia na stáž.

Vo výnimočnom prípade môže rada advokátskej komory upustiť od niektorých podmienok prijatia na stáž u osôb, ktoré absolvovali svoju profesijnú stáž vo svojom štáte pôvodu a ktoré sa môžu preukázať profesionálnou praxou v trvaní najmenej päť rokov;

c) má luxemburskú štátnu príslušnosť alebo štátnu príslušnosť členského štátu Európskych spoločenstiev. Rada advokátskej komory môže upustiť od tejto podmienky po tom, čo obdrží stanovisko ministra spravodlivosti, na základe dôkazu o reciprocite zo strany krajín, ktoré nie sú členmi Európskeho spoločenstva, ktorých je uchádzač štátnym príslušníkom. To platí tiež pre uchádzačov s postavením politických utečencov majúcich právo na azyl v Luxemburskom veľkovevodstve.

2. Pred zapísaním do registra advokátov zložia uchádzači-advokáti v prítomnosti predsedu advokátskej komory alebo jeho zástupcu pred Kasačným súdom sľub v tomto znení: „Sľubujem vernosť veľkovevodovi, že budem dodržiavať ústavu a zákony štátu; že neprestanem rešpektovať súdy; že nebudem poskytovať radu alebo že nebudem obhajovať žiadnu vec, o ktorej sa budem domnievať, že je nespravodlivá podľa môjho vedomia a svedomia.“

- 10 Uvedené podmienky registrácie zmenil článok 14 zákona z 13. novembra 2002, ktorým sa do luxemburského práva preberá smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/5/ES zo 16. februára 1998 o uľahčení trvalého výkonu právnického povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia, a ktorý upravuje: 1. zmeny a doplnenia zákona z 10. augusta 1991 týkajúceho sa advokátskeho povolania; 2. zmeny a doplnenia zákona z 31. mája 1999, ktorým sa upravuje zriadenie adresy na doručovanie pre spoločnosti (*Mémorial A* 2002, s. 3202, ďalej len „zákon z 13. novembra 2002“).
- 11 Uvedený článok 14 vložil do článku 6 ods. 1 zákona z 10. augusta 1991 najmä písmeno d) ukladajúce túto podmienku registrácie:

„ovláda jazyk legislatívneho orgánu a správnych a súdnych orgánov v zmysle zákona z 24. februára 1984 o jazykovom režime.“

- 12 Jazyk legislatívneho orgánu upravuje článok 2 zákona z 24. februára 1984 o jazykovom režime (*Mémorial A* 1984, s. 196) takto:

„Legislatívne akty a predpisy, ktoré ich vykonávajú, sa prijímajú vo francúzštine. Ak legislatívne akty a predpisy sprevádza preklad, autentické je len francúzske znenie.

Ak predpisy, ktoré nie sú uvedené v predchádzajúcom odseku, prijme orgán štátu, územnosprávne celky alebo verejnoprávne subjekty v inom jazyku než vo francúzštine, autentické je len znenie v jazyku použitom týmto orgánom.

Tento článok platí bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia v oblasti medzinárodných dohôd.“

- 13 Jazyky správnych a súdnych orgánov upravuje článok 3 zákona z 24. februára 1984 o jazykovom režime takto:

„Bez toho aby boli dotknuté osobitné ustanovenia týkajúce sa niektorých oblastí, v správnych veciach, sporových alebo nespornových, a v súdnych veciach sa môže používať francúzsky, nemecký alebo luxemburský jazyk.“

- 14 V súlade s článkom 3 ods. 1 zákona z 13. novembra 2002 advokát, ktorý získal svoju kvalifikáciu v inom členskom štáte než v Luxemburskom veľkovevodstve (ďalej len „európsky advokát“) musí na to, aby v ňom mohol vykonávať činnosť na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny, dosiahnuť zápis svojej osoby do registra jednej z luxemburských advokátskych komôr.

- 15 Podľa článku 3 ods. 2 tohto istého zákona:

„Rada advokátskej komory Luxemburského veľkovevodstva, ktorej bola predložená žiadosť európskeho advokáta o povolenie výkonu činnosti na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny, zapíše európskeho advokáta do registra advokátov tejto komory na základe výsledku ústneho pohovoru, ktorý Rade advokátskej komory umožní preveriť, či európsky advokát ovláda aspoň jazyky v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. d) zákona z 10. augusta 1991 a vzhľadom na predložené

doklady uvedené v článku 6 ods. 1 písm. a), c) prvej vete a písm. d) zákona z 10. augusta 1991, ako aj osvedčenie o registrácii dotknutého európskeho advokáta na príslušnom orgáne členského štátu pôvodu...

...“

16 Podľa článku 3 ods. 3 zákona z 13. novembra 2002 rozhodnutia o zamietnutí registrácie uvedené v odseku 2 tohto článku musia uvádzať dôvody, ktoré k nim viedli, musia sa dotknutému advokátovi doručiť a musí byť možné „podať proti nim opravné prostriedky uvedené v článku 26 ods. 7 a nasl. zákona z 10. augusta 1991 podľa podmienok a spôsobom v ňom ustanoveným“.

17 Článok 26 ods. 7 zákona z 10. augusta 1991 stanovuje predovšetkým pre prípad zamietnutia zapísania do registra jednej z advokátskych komôr možnosť pre dotknutú osobu podať návrh na disciplinárnu a správnu radu.

18 Zloženie tohto orgánu upravuje článok 24 tohto zákona takto:

„1. Týmto zákonom sa zriaďuje disciplinárna a správna rada zložená z piatich advokátov zapísaných do zoznamu I advokátov, z ktorých štyroch volí pomernou väčšinou všeobecné zhromaždenie Advokátskej komory v Luxemburgu a jedného všeobecné zhromaždenie Advokátskej komory

v Diekirchu. Všeobecné zhromaždenie Advokátskej komory v Luxemburgu volí štyroch náhradníkov a všeobecné zhromaždenie Advokátskej komory v Diekirchu jedného náhradníka. V prípade prekážky výkonu funkcie každého aktívneho člena nastupuje náhradník tej istej komory podľa poradia s najvyšším počtom odpracovaných rokov, a v prípade prekážky náhradníkov jeho komory náhradník druhej komory.

2. Funkčné obdobie členov sú dva roky od 15. septembra nasledujúceho po ich zvolení. V prípade uvoľnenia miesta aktívneho člena alebo člena-náhradníka jeho ďalšieho náhradníka kooptuje disciplinárna a správna rada. Funkcie aktívnych členov a kooptovaných náhradníkov končia dňom uplynutia funkčného obdobia nahrádzaných volených členov. Členov disciplinárnej a správnej rady možno voliť opakovane.
3. Disciplinárna a správna rada volí predsedu a podpredsedu. V prípade prekážky výkonu funkcie predsedu a podpredsedu predsedá rade podľa poradia jej najstarší riadny člen. Najmladší člen rady vykonáva funkciu sekretára.
4. Za člena disciplinárnej a správnej rady môže byť zvolený ten, kto má luxemburskú štátnu príslušnosť, je zapísaný do zoznamu I advokátov najmenej počas obdobia piatich rokov a nie je členom rady advokátskej komory.
5. Ak nemožno zriadiť disciplinárnu a správnu radu podľa vyššie uvedených pravidiel, menuje jej členov rada advokátskej komory, do ktorej patria členovia, ktorí sa majú nahradiť.“

20

- 21 Článok 28 ods. 2 zákona z 10. augusta 1991 v znení článku 14 zákona z 13. novembra 2002 odvetdy stanovuje:

„Na tento účel sa zriaďuje odvolacia disciplinárna a správna rada zložená z dvoch sudcov Odvolacieho súdu a troch prísediacich advokátov zapísaných do zoznamu I advokátov.

...

Prísediaci advokáti a ich náhradníci sú menovaní veľkovojským nariadením na obdobie dvoch rokov. Sú vybraní zo zoznamu piatich advokátov zapísaných do zoznamu I advokátov najmenej počas obdobia piatich rokov, navrhnutých pre každú funkciu radami oboch advokátskych komôr.

...

Odvolacej disciplinárnej a správnej rade predsedá najstarší sudca v poradí.“

- 22 Podľa článku 8 ods. 3 zákona z 10. augusta 1991 v znení článku 14 bodu V zákona z 13. novembra 2002 pozostáva register advokátov každej komory z týchto štyroch zoznamov:

„1. zoznam I advokátov, ktorí spĺňajú podmienky článkov 5 a 6 a ktorí uspeli v záverečnej praktickej skúške stanovenej zákonom;

2. zoznam II advokátov, ktorí spĺňajú podmienky článkov 5 a 6;

3. zoznam III honorárnych advokátov;

4. zoznam IV advokátov vykonávajúcich činnosť na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

²³ Pán Wilson, ktorý je štátnym príslušníkom Spojeného kráľovstva, je barrister. Od roku 1975 je členom komory Anglicka a Walesu. Povolanie advokáta vykonáva v Luxembursku od roku 1994.

²⁴ Dňa 29. apríla 2003 bol pán Wilson predvolaný pred radu advokátskej komory na ústny pohovor podľa článku 3 ods. 2 zákona z 13. novembra 2002.

²⁵ Dňa 7. mája 2003 sa pán Wilson dostavil na tento pohovor v sprievode luxemburského advokáta, ale rada advokátskej komory účasť druhého uvedeného na pohovore zamietla.

26 Doporučeným listom zo 14. mája 2003 rada advokátskej komory oznámila pánovi Wilsonovi svoje rozhodnutie zamietnuť jeho zápis do registra advokátov, zoznamu IV advokátov vykonávajúcich činnosť na základe profesijného titulu svojej domovskej krajiny. Toto rozhodnutie odôvodnila takto:

„Následne na to, ako Vám rada advokátskej komory oznámila nepovolenie asistencie advokáta, ktorú zákon neupravuje, ste odmietli dostaviť sa na ústny pohovor bez asistencie Titl. Rada advokátskej komory tak nebola schopná preveriť Vašu znalosť jazykov podľa článku 6 ods. 1 písm. d) zákona z 10. augusta 1991...”

27 V tomto liste rada advokátskej komory pánovi Wilsonovi oznámila, že „v súlade s článkom 26 ods. 7 zákona z 10. augusta 1991 možno proti tomuto rozhodnutiu podať opravný prostriedok na disciplinárnu a správnu radu (Conseil disciplinaire et administratif, P.O. BOX 575, L-1025 Luxemburg) do štyridsiatich dní odo dňa odoslania tohto rozhodnutia“.

28 Návrhom z 28. júla 2003 pán Wilson podal žalobu o zrušenie tohto zamietavého rozhodnutia na luxemburský správny súd.

29 Rozsudkom z 13. mája 2004 tento súd vyslovil svoju nepríslušnosť na preskúmanie uvedenej žaloby.

30 Návrhom doručeným 22. júna 2004 do kancelárie Cour administrative sa pán Wilson proti tomuto rozsudku odvolal.

31 Vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, uvádza, že otázka súladu konania o opravnom prostriedku stanoveného v luxemburskej právnej úprave s článkom 9 smernice 98/5 sa odráža priamo v otázke príslušnosti správnych súdov preskúmať spor vo veci samej. V súvislosti so skutočnosťami vo veci samej sa tento súd pýta na zlučiteľnosť luxemburských ustanovení zavádzajúcich kontrolu jazykových znalostí európskeho advokáta, ktorý chce vykonávať činnosť v Luxembursku, s právom Spoločenstva.

32 Za týchto okolností Cour administrative rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Má sa článok 9 smernice 98/51... vykladať tak, že vylučuje konanie o opravnom prostriedku, ktorý upravuje zákon z 10. augusta 1991 v znení zákona z 13. novembra 2002?
2. Konkrétne, predstavujú také odvolacie orgány ako disciplinárna a správna rada a odvolacia disciplinárna a správna rada ,opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva‘ v zmysle článku 9 smernice 98/5 a má sa [tento článok] vykladať tak, že vylučuje opravný prostriedok, ktorý ukladá predložiť vec na jeden alebo viacero orgánov tejto povahy ešte pred možnosťou predložiť právnu otázku ,súdnemu orgánu‘ v zmysle [uvedeného článku]?
3. Sú príslušné orgány členského štátu oprávnené podmieniť právo advokáta z [iného] členského štátu trvalo vykonávať povolanie advokáta na základe profesijného titulu domovskej krajiny v oblasti činností vymedzených v článku 5 smernice [98/5] požiadavke ovládať jazyky [prvého uvedeného] členského štátu?

4. Konkrétne, môžu príslušné orgány určiť podmienku, aby právo výkonu tejto profesie bolo podmienené zložením ústnej skúšky zo všetkých (alebo niekoľkých) troch hlavných jazykov hostiteľského členského štátu, aby príslušné orgány mohli overiť, či advokát ovláda tri jazyky a, v prípade kladnej odpovede, aké sú procesné garancie, ak existujú, ktoré sa vyžadujú?“

O prvej a druhej otázke

O príslušnosti Súdneho dvora odpovedať na tieto otázky a o ich prípustnosti

³³ Advokátska komora v Luxemburgu, ktorú v konaní podporuje luxemburská vláda, tvrdí, že prvé dve otázky nepatria do právomoci Súdneho dvora. Vnútroštátny súd v nich totiž požaduje výklad článku 9 smernice 98/5 vo svetle vnútroštátnych ustanovení. Súdny dvor pritom nie je príslušný ani na kontrolu zlučiteľnosti vnútroštátnych ustanovení s právom Spoločenstva, ani na výklad týchto ustanovení.

³⁴ Je zrejmé, že Súdny dvor nemá právomoc vyjadrovať sa v rámci konania začatého na základe článku 234 ES k zlučiteľnosti ustanovení vnútroštátneho práva s ustanoveniami práva Spoločenstva (pozri najmä rozsudok zo 7. júla 1994, Lemaire, C-130/93, Zb. s. I-3215, bod 10). Okrem toho v rámci systému spolupráce súdov zriadenému uvedeným článkom sú na výklad vnútroštátnych ustanovení príslušné vnútroštátne súdy a nie Súdny dvor (pozri najmä rozsudok z 12. októbra 1993, Vanacker a Lesage, C-37/92, Zb. s. I-4947, bod 7).

- 35 Súdny dvor má však právomoc poskytnúť vnútroštátnemu súdu všetky výkladové prostriedky vyplývajúce z práva Spoločenstva, ktoré mu umožnia posúdiť zlučiteľnosť vnútroštátnych právnych predpisov s právnou úpravou Spoločenstva (pozri najmä rozsudok *Lamare*, už citovaný, bod 10).
- 36 V tomto prípade obsahujú prvé dve otázky žiadosť o výklad článku 9 smernice 98/5, ktorý má umožniť vnútroštátnemu súdu posúdiť zlučiteľnosť tohto článku s konaním o odvolacom prostriedku, ktoré upravuje luxemburská právna úprava. Preto patria do právomoci Súdneho dvora.
- 37 Rada Advokátskej komory v Luxemburgu ďalej tvrdí, že rozhodnutie vnútroštátneho súdu o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania neuvádza skutočnosti týkajúce sa povahy, zloženia a spôsobu fungovania dotknutých odvolacích orgánov vo veci samej, čo môže Súdnemu dvoru brániť poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď v súvislosti s prvými dvoma otázkami.
- 38 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou nevyhnutnosť dopracovať sa k výkladu práva Spoločenstva, ktorý bude pre vnútroštátneho sudcu užitočný, vyžaduje, aby sudca definoval faktický a právny rámec, do ktorého vsadí svoje otázky, alebo, aby prinajmenšom vysvetlil faktické hypotézy, na ktorých sú tieto otázky založené (pozri najmä rozsudky z 21. septembra 1999, *Albany*, C-67/96, Zb. s. I-5751, bod 39, a z 11. apríla 2000, *Deliège*, C-51/96 a C-191/97, Zb. s. I-2549, bod 30).
- 39 Informácie poskytnuté v rozhodnutiach vnútroštátnych súdov, ktorými sa podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania, majú umožniť nielen Súdnemu dvoru poskytnúť užitočné odpovede, ale aj vládam členských štátov a iným oprávneným subjektom predložiť pripomienky podľa článku 23 Štatútu Súdneho dvora. Súdny

dvor musí dbať o to, aby bola táto možnosť zachovaná, pričom je potrebné zohľadniť, že podľa uvedeného ustanovenia sa oprávneným subjektom doručujú len uvedené rozhodnutia vnútroštátnych súdov (pozri najmä rozsudky Albany, už citovaný, bod 40, a z 12. apríla 2005, Keller, C-145/03, Zb. s. I-2529, bod 30).

⁴⁰ V tomto prípade z pripomienok predložených účastníkmi konania vo veci samej, vládami členských štátov a Komisiou Európskych spoločenstiev jednak vyplýva, že všetci z nich boli schopní zaujať k prvým dvom otázkam užitočné stanovisko.

⁴¹ Na druhej strane sa Súdny dvor považuje za dostatočne oboznámený s informáciami uvedenými v rozhodnutí vnútroštátneho súdu a pripomienkach, ktoré mu boli predložené, aby mohol na položené otázky poskytnúť užitočné odpovede.

⁴² Z vyššie uvedeného vyplýva, že Súdny dvor má na prvé dve otázky odpovedať.

O veci samej

⁴³ Týmito prvými dvoma otázkami, ktorými sa treba zaoberať spolu, vnútroštátny súd v podstate navrhuje Súdnemu dvoru vyložiť pojem opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva v zmysle článku 9 smernice 98/5 vzhľadom na konanie o opravnom prostriedku, ktoré upravuje luxemburská právna úprava.

- 44 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 9 smernice 98/5 stanovuje, že proti rozhodnutiam príslušného orgánu hostiteľského členského štátu o zamietnutí registrácie advokáta, ktorý chce vykonávať svoju činnosť na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny, musí byť možné podať opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva.
- 45 Z tohto ustanovenia vyplýva, že členské štáty sú povinné prijať opatrenia, ktoré sú dostatočne účinné na naplnenie cieľa smernice, a urobiť to tak, aby sa dotknuté osoby mohli efektívne dovolať svojich práv pred vnútroštátnymi súdmi (pozri analogicky rozsudok z 15. mája 1986, Johnston, 222/84, Zb. s. 1651, bod 17).
- 46 Ako tiež zdôraznili francúzska vláda a Komisia, súdna kontrola, ktorú ukladá uvedené ustanovenie, je vyjadrením všeobecnej zásady práva Spoločenstva, ktorá vyplýva zo spoločných ústavných tradícií členských štátov a ktoré boli rovnako zakotvené v článkoch 6 a 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri najmä rozsudky Johnston, už citovaný, bod 18; z 15. októbra 1987, Heylens a i., 222/86, Zb. s. 4097, bod 14; z 27. novembra 2001, Komisia/Rakúsko, C-424/99, Zb. s. I-9285, bod 45, a z 25. júla 2002, MRAX, C-459/99, Zb. s. I-6591, bod 101).
- 47 Aby sa zaručila účinná právna ochrana práv stanovených v smernici 98/5, musí orgán vyzvaný na preskúmanie opravného prostriedku proti rozhodnutiam o zamietnutí registrácie uvedeným v článku 3 tejto smernice zodpovedať pojmu súdny orgán v zmysle práva Spoločenstva.
- 48 Uvedený pojem vymedzuje judikatúra Súdneho dvora zaoberajúca sa pojmom súd členského štátu v zmysle článku 234 ES, ktorá uvádza niekoľko kritérií, ktoré musí dotknutý orgán splniť, ako napríklad právny základ vzniku orgánu, jeho stála povaha, povinnosť rozhodnúť o veci, kontradiktórnosť konania pred ním a uplatňovanie

právnych predpisov týmto orgánom (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 30. júna 1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, Zb. s. 377, 395, a zo 17. septembra 1997, Dorsch Consult, C-54/96, Zb. s. I-4961, bod 23), ako aj jeho nezávislosť a nestrannosť (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 11. júna 1987, Pretore di Salò/X, 14/86, Zb. s. I-2545, bod 7; z 21. apríla 1988, Pardini, 338/85, Zb. s. 2041, bod 9, a z 29. novembra 2001, De Coster, C-17/00, Zb. s. I-9445, bod 17).

49 Pojem nezávislosť, ktorý je súčasťou výkonu súdnictva, predovšetkým znamená, aby mal dotknutý orgán postavenie tretieho subjektu voči orgánu, ktorý vydal rozhodnutie, proti ktorému bol podaný opravný prostriedok (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 30. marca 1993, Corbiau, C-24/92, Zb. s. I-1277, bod 15, a z 30. mája 2002, Schmid, C-516/99, Zb. s. I-4573, bod 36).

50 Okrem toho pojem nezávislosť v sebe zahrňuje dve hľadiská.

51 Prvé, vonkajšie, hľadisko predpokladá, že orgán je chránený od vonkajších zásahov alebo nátlakov, ktoré by mohli ohroziť nezávislosť rozhodovania jeho členov v súvislosti s prejednávateľnými spormi (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. februára 1999, Köllensperger a Atzwanger, C-103/97, Zb. s. I-551, bod 21, a zo 6. júla 2000, Abrahamsson a Anderson, C-407/98, Zb. s. I-5539, bod 36; pozri tiež v tom istom zmysle Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok Campbell a Fell/Spojené kráľovstvo, z 28. júna 1984, zv. A č. 80, § 78). Táto sloboda, nevyhnutná vzhľadom na tieto vonkajšie skutočnosti, vyžaduje určité vlastné záruky ochrany tých osôb, ktorých úlohou je vykonávať súdnictvo, napríklad neodvolateľnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. októbra 1998, Jokela a Pitkäranta, C-9/97 a C-118/97, Zb. s. I-6267, bod 20).

52 Druhé, vnútorné, hľadisko pridáva pojem nestrannosť a týka sa rovnakého odstupu od účastníkov konania a ich príslušných záujmov vo vzťahu k predmetu sporu. Toto

hľadisko vyžaduje zachovanie objektivity (pozri v tomto zmysle rozsudok Abrahamsson a Anderson, už citovaný, bod 32) a neexistenciu akéhokoľvek záujmu na výsledku sporu, okrem striktného uplatnenia právnej normy.

- 53 Tieto záruky nezávislosti a nestrannosti stanovujú ako požiadavku existenciu predpisov, najmä pokiaľ ide o zloženie orgánu, menovanie, funkčné obdobia, ako aj dôvody zdržania sa hlasovania, odmietnutia a vylúčenia jeho členov, ktoré umožňujú odstrániť každú oprávnenú pochybnosť zo strany účastníkov konania, pokiaľ ide o neovplyvniteľnosť uvedeného orgánu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralitu vo vzťahu k pred ním stojacim záujmom (pozri v tejto súvislosti rozsudky Dorsch Consult, už citovaný, bod 36; Köllensperger a Atzwanger, už citovaný, body 20 až 23, ako aj De Coster, už citovaný, body 18 až 21; pozri v tomto zmysle tiež Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok De Cubber/Belgicko, z 26. októbra 1984, zv. A č. 86, § 24).
- 54 V tomto prípade sa zloženie disciplinárnej a správnej rady, ako ho upravuje článok 24 zákona z 10. augusta 1991, vyznačuje výlučnou prítomnosťou advokátov s luxemburskou štátnou príslušnosťou zapísaných do zoznamu I registra advokátov — t. j. zoznamu advokátov vykonávajúcich činnosť na základe luxemburského profesijného titulu, ktorí úspešne zložili na konci praxe záverečnú skúšku — volených všeobecnými zhromaždeniami advokátskych komôr v Luxemburgu a Diekirchu.
- 55 Pokiaľ ide o odvoláciu disciplinárnu a správnu radu, zmena, ktorú zaviedol do článku 28 ods. 2 zákona z 10. augusta 1991 článok 14 zákona z 13. novembra 2002, priznáva rozhodujúci význam prísediacim členom, ktorí musia byť zapísaní do toho istého zoznamu a ktorých na rozdiel od profesionálnych sudcov navrhuje rada každej z komôr uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku.
- 56 Ako uviedla generálna advokátka v bode 47 svojich návrhov, rozhodnutia o zamietnutí registrácie európskeho advokáta rady advokátskej komory, ktorej

členmi sú podľa článku 16 zákona z 10. augusta 1991 advokáti zapísaní do zoznamu I registra advokátov, podliehajú kontrole, na prvom stupni orgánu zloženému výlučne z advokátov zapísaných do toho istého zoznamu a v odvolacom stupni orgánu zloženému z väčšej časti z takých advokátov.

- 57 Európsky advokát, ktorého zápis do zoznamu IV registra advokátov rada advokátskej komory zamietla, má za takých podmienok oprávnené dôvody veriť, že podľa daného prípadu zhromaždenie alebo väčšina členov uvedených orgánov majú opačný záujem ako je ten jeho, t. j. záujem potvrdiť rozhodnutie vylučujúce z trhu konkurenta, ktorý svoju profesijnú kvalifikáciu získal v inom členskom štáte, a opakovane sa obávať porušenia rovnakého odstupu vzhľadom na dotknuté záujmy (pozri v tomto zmysle Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok Langborger/Švédsko, z 22. júna 1989, zv. A č. 155, § 35).
- 58 Pravidlá zloženia orgánov, o aké ide vo veci samej, sa teda nejavia byť schopné poskytnúť dostatočnú záruku nestrannosti.
- 59 Na rozdiel od toho, čo tvrdí rada Advokátskej komory v Luxemburgu, obavy spojené s týmito pravidlami zloženia nezmierňuje možnosť podať proti rozsudkom odvolacej disciplinárnej a správnej rady kasačnú sťažnosť podľa článku 29 ods. 1 zákona z 10. augusta 1991.
- 60 Ak totiž článok 9 smernice 98/5 nevylučuje možnosť podať najskôr opravný prostriedok na orgán mimosúdnej povahy, už vôbec nestanovuje, že by súdna cesta bola pre dotknutú osobu otvorená len po prípadnom vyčerpaní opravných prostriedkov inej povahy. V každom prípade za predpokladu, že vnútroštátna právna úprava stanovuje možnosť podať opravný prostriedok na mimosúdny orgán, uvedený článok 9 vyžaduje účinný a v primeranej lehote možný prístup (pozri

analogicky rozsudok z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, body 180 až 205 a 223 až 234) na súdny orgán v zmysle práva Spoločenstva s právomocou vysloviť sa tak o skutkovom, ako aj právnom stave.

⁶¹ Nezávisle však od otázky, či počiatočný postup cez dva mimosúdne orgány je v súlade s požiadavkou na primeranú lehotu, právomoc luxemburského Cour de cassation du Grand-Duché de Luxembourg sa obmedzuje na otázky práva, takže nedisponuje plnou právomocou (pozri v tomto zmysle Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok Incal/Turecko, z 9. júna 1998, *Zbierka rozsudkov a rozhodnutí* 1998-IV, s. 1547, § 72).

⁶² Vzhľadom na vyššie uvedené treba na prvé dve otázky odpovedať tak, že článok 9 smernice 98/5 sa má vykladať v tom zmysle, že s ním nie je v súlade konanie o opravnom prostriedku, v rámci ktorého sa má rozhodnutie o zamietnutí registrácie upravenej v článku 3 uvedenej smernice napadnúť na prvom stupni pred orgánom zloženým výlučne z advokátov vykonávajúcich činnosť na základe profesijného titulu hostiteľského členského štátu a v odvolacom konaní pred orgánom zloženým zväčša z takých advokátov, zatiaľ čo kasačná sťažnosť na najvyšší súd tohto členského štátu umožňuje len súdnu kontrolu právneho, a nie skutkového stavu.

O tretej a štvrtej otázke

⁶³ Treťou a štvrtou otázkou, ktorými sa treba zaoberať spolu, sa vnútroštátny súd pýta, či a ak áno, za akých podmienok, umožňuje právo Spoločenstva hostiteľskému

členskému štátu podmieniť právo advokáta trvalo vykonávať jeho činnosť v uvedenom členskom štáte na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny kontrole znalosti jazykov tohto členského štátu.

⁶⁴ V tejto súvislosti, ako to vyplýva z odôvodnenia č. 6 smernice 98/5, zákonodarca Spoločenstva mal touto smernicou v úmysle najmä odstrániť rozdiely medzi vnútroštátnymi predpismi týkajúcimi sa podmienok registrácie na príslušných orgánoch, ktoré boli pôvodom nerovností a prekážok voľnému pohybu (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. novembra 2000, Luxembursko/Európsky parlament a Rada, C-168/98, Zb. s. I-9131, bod 64).

⁶⁵ V tomto kontexte článok 3 smernice 98/5 stanovuje, že advokát, ktorý chce vykonávať činnosť v inom členskom štáte, ako je ten, v ktorom nadobudol svoju profesijnú kvalifikáciu, sa zaregistruje na príslušnom orgáne v danom štáte, pričom tento orgán zaregistruje advokáta „po predložení osvedčenia, ktoré potvrdzuje jeho registráciu na príslušnom orgáne v jeho domovskom členskom štáte“.

⁶⁶ Vzhľadom na cieľ smernice 98/5 zdôraznený v bode 64 tohto rozsudku sa treba domnievať, rovnako ako sa domnievajú vláda Spojeného kráľovstva a Komisia, že zákonodarca Spoločenstva pristúpil v článku 3 tejto smernice k úplnej harmonizácii predbežných podmienok požadovaných pre uplatnenie práva priznaného v smernici.

⁶⁷ Predloženie osvedčenia príslušnému orgánu hostiteľského štátu, ktoré potvrdzuje registráciu na príslušnom orgáne v domovskom členskom štáte sa tak javí ako jediná podmienka, ktorej sa má podriaďovať registrácia dotknutej osoby v hostiteľskom členskom štáte umožňujúca mu vykonávať v ňom činnosť na základe profesijného titulu jej domovskej krajiny.

- 68 Túto analýzu potvrdzuje dôvodová správa návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady o uľahčení trvalého výkonu advokátskeho povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia [KOM(94) 572, konečné znenie], v ktorej sa v rámci komentáru k článku 3 uvádza, že „právo na registráciu [na príslušnom orgáne hostiteľského členského štátu] vzniká v momente, keď žiadateľ predloží osvedčenie o svojej registrácii na príslušnom orgáne domáceho členského štátu“.
- 69 Ako už Súdny dvor zdôraznil, zákonodarca Spoločenstva, aby pre určitú kategóriu migrujúcich advokátov uľahčil výkon základnej slobody usadiť sa, neuprednostnil systém predbežnej kontroly znalostí dotknutých osôb (pozri rozsudok Luxembursko/Európsky parlament a Rada, už citovaný, bod 43).
- 70 Smernica 98/5 teda neumožňuje, aby sa registrácia európskeho advokáta na príslušnom orgáne hostiteľského členského štátu mohla podmieniť pohovorom, na základe ktorého by uvedený orgán mohol ohodnotiť znalosť jazykov tohto členského štátu u dotknutej osoby.
- 71 Ako to zdôraznili pán Wilson, vláda Spojeného kráľovstva a Komisia, popri zrieknutí sa systému predbežnej kontroly znalostí európskeho advokáta, najmä jazykových, totiž v rámci smernice 98/5 platí skupina pravidiel, ktorých cieľom je v Spoločenstve na dostatočnej úrovni zabezpečiť ochranu klientov a riadny výkon spravodlivosti (pozri rozsudok Luxembursko/Európsky parlament a Rada, už citovaný, body 32 a 33).
- 72 Preto cieľom povinnosti, ktorú európskym advokátom ukladá článok 4 smernice 98/5, t. j. vykonávať činnosť v hostiteľskom členskom štáte na základe profesijného

titulu domovskej krajiny, je podľa odôvodnenia č. 9 tejto smernice umožniť odlíšenie týchto advokátov od advokátov uvedeného členského štátu, aby tak bola zabezpečená informovanosť klienta, ktorý má vedieť, že odborník, ktorému zveruje obranu svojich záujmov, nezískal svoju kvalifikáciu v tomto členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok Luxembursko/Európsky parlament a Rada, už citovaný, bod 34) a nemá nevyhnutne zodpovedajúce jazykové znalosti potrebné na to, aby sa zaoberal jeho prípadom.

73 Pokiaľ ide o činnosti spojené so zastupovaním alebo obhajobou klienta v konaní pred súdom, je dovolené, aby členské štáty v súlade s článkom 5 ods. 3 smernice 98/5 uložili európskym advokátom, ktorí vykonávajú činnosť na základe profesijného titulu domovskej krajiny, aby spolupracovali buď s advokátom, ktorý pôsobí pred daným súdnym orgánom a ktorý bude v prípade potreby zodpovedný tomuto orgánu, alebo s „avoué“, ktorý pred daným súdnym orgánom pôsobí. Táto možnosť umožňuje zmierniť prípadné nedostatky európskeho advokáta pri zvládnutí jazykov súdneho orgánu hostiteľského členského štátu.

74 Podľa článkov 6 a 7 smernice 98/5 je európsky advokát povinný dodržiavať nielen predpisy pre výkon povolania a pravidlá profesionálnej etiky domovského členského štátu, ale tiež predpisy tohto druhu hostiteľského členského štátu, a to pod hrozbou disciplinárnych sankcií a vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone povolania (pozri v tomto zmysle rozsudok Luxembursko/Európsky parlament a Rada, už citovaný, body 36 až 41). Medzi pravidlá etiky platné pre advokátov najčastejšie patrí, ako to stanovuje etický kódex prijatý Radou advokátskych komôr Európskej únie (CCBE), povinnosť, ktorá je disciplinárne sankcionovaná, nezaoberať sa vecami, o ktorých sú si advokáti vedomí, že idú nad rámec ich schopností, napríklad z dôvodu chýbajúcich jazykových znalostí (pozri v tomto zmysle rozsudok, Luxembursko/Európsky parlament a Rada, už citovaný, bod 42). Dialóg s klientmi, správnymi orgánmi a profesijnými organizáciami hostiteľského členského štátu, ako aj dodržiavanie pravidiel etiky stanovených orgánmi tohto členského štátu totiž môže od európskeho advokáta vyžadovať príslušné jazykové znalosti alebo vyžiadanie si pomoci v prípade nedostatočných znalostí.

75 Ako zdôraznila Komisia, treba ďalej uviesť, že jedným z cieľov smernice 98/5 je podľa jej odôvodnenia č. 5 reagovať tak, „že tým, že [sa] umožní právnikom [advokátom — *neoficiálny preklad*] trvale vykonávať povolanie na základe profesijného titulu domovskej krajiny v hostiteľskom členskom štáte, vychádza [sa] v ústrety potrebám užívateľov právnych služieb, ktorí vzhľadom na narastajúce objemy obchodných činností, ktoré vyplývajú predovšetkým z vnútorného trhu, potrebujú rady pri zahraničných transakciách, pri ktorých sa často prekrýva medzinárodné právo s právom Európskeho spoločenstva a vnútroštátnym právom“. V takýchto medzinárodných prípadoch, ako aj vo veciach, na ktoré sa uplatní právo iného členského štátu ako hostiteľského členského štátu, sa nemusí vyžadovať taká vysoká úroveň znalosti jazykov tohto hostiteľského členského štátu, ako sa požaduje pri zaobraní sa prípadmi, na ktoré sa uplatňuje právo tohto členského štátu.

76 Nakoniec treba zdôrazniť, že rovnaké zaobchádzanie s európskym advokátom ako s advokátom členského štátu, ktoré sa smernica 98/5 snaží uľahčiť podľa jej odôvodnenia č. 14, vyžaduje podľa článku 10 tejto smernice, aby dotknutá osoba doložila účinné a pravidelné vykonávanie činnosti v oblasti práva v tomto členskom štáte aspoň tri roky, alebo v prípade kratšej doby všetky vedomosti, školenia a odbornú prax vo vzťahu s uvedeným právom. Také opatrenie umožňuje európskemu advokátovi, ktorý chce vykonávať povolanie v hostiteľskom členskom štáte, oboznámiť sa s jazykom alebo jazykmi uvedeného členského štátu.

77 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba na tretiu a štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 3 smernice 98/5 sa má vykladať v tom zmysle, že registráciu advokáta na príslušnom orgáne iného členského štátu, ako je ten, v ktorom získal svoju kvalifikáciu, na účely vykonávania činnosti na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny v hostiteľskom členskom štáte, nemožno podmieniť predchádzajúcou kontrolou znalosti jazykov hostiteľského členského štátu.

O trovách

- 78 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (veľká komora) rozhodol takto:

1. **Článok 9 smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/5/ES zo 16. februára 1998 o uľahčení trvalého výkonu právnického povolania v inom členskom štáte ako v tom, kde bola získaná kvalifikácia, sa má vykladať v tom zmysle, že s ním nie je v súlade konanie o opravnom prostriedku, v rámci ktorého sa má rozhodnutie o zamietnutí registrácie upravenej v článku 3 uvedenej smernice napadnúť na prvom stupni pred orgánom zloženým výlučne z advokátov vykonávajúcich činnosť na základe profesijného titulu hostiteľského členského štátu a v odvolacom konaní pred orgánom zloženým zväčša z takých advokátov, zatiaľ čo kasačná sťažnosť na najvyšší súd tohto členského štátu umožňuje len súdnu kontrolu právneho, a nie skutkového stavu.**
2. **Článok 3 smernice 98/5 sa má vykladať v tom zmysle, že registráciu advokáta na príslušnom orgáne iného členského štátu, ako je ten, v ktorom získal svoju kvalifikáciu, na účely vykonávania činnosti na základe profesijného titulu jeho domovskej krajiny v hostiteľskom členskom štáte, nemožno podmieniť predchádzajúcou kontrolou znalosti jazykov hostiteľského členského štátu.**

Podpisy